

HADIÁRVÁHÁZ

NAJADÓ

Megjelenik minden hétköznap estig
8 árkor
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér
TELEFON 208
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjazás szerint.

Előfizetési árak		Videken:	
Helyben:			
1 óra:	1 K.	1 óra:	1 50 K.
3 évre:	3 K.	3 évre:	4 50 K.
6 évre:	6 K.	6 évre:	9 K.
1 évre:	12 K.	1 évre:	18 K.

Felelős-szerkesztő és lejtulajdonos: Baranyay Lajos.

Mikor

küszöbünkre lépnek Székesfehérvár minden nemes ügyért lelkesedő és fáradozni tudó hölgyei, kezükben dr. Prohászka Ottokár-hadiárvaházra a gyűjtőívvel, meleg szeretettel köszöntjük őket s kitüntetésnek vegyük, hogy megtszítelik hajlékunkat a dicsőségesen küzdő magyar nemzet árvaírnak nevében, akik tőlünk várnak egy meleg otthont, amely pótolni akarja a régit, azt az otthont, amelyet a hazaért, ami boldogságunkért áldoztak fel.

A kis bánatos arcu, kis sirt szemű, apátlan gyermekek helyett jönnek hozzánk a hölgyek, az ő nevében kérnek rézpénzt, ezüstöt, aranyat, hogy abból épüljön fel az a ház, amely pótolni akarja azt az őr, amit a háboru ütött. A nép gyermekeinek kell a hadiárvaház, a népek is kell megépítenie. A mi magyar testvérünk gyermeke lett apátlan. Az új otthonnak falaihoz nekünk kell tehát a téglákat összehordanunk. Ugy teremtett bennünket a fölséges Alkotónk, hogy az árva sorsa hatékonyan indítja meg szívünket, mennyivel inkább kell, hogy a háboru árvaírnak sorsa a szívünkhez nőjjon. A háboru árvaíja közös árva legyen, mindnyájunké, valamennyien részt követelünk a nevelő apaságból. És ebből az áldozattal járó tisztségből senki sem fogja magát kivonni, mert szemrehányást kapna lelkiismeretétől. Élte utolsó napjág érezné azt a kötelességmúlást, amelyet akkor követett el, mikor ridegen elutasította azokat a fáradozni kész hölgyeket, akik alkalmat nyújtottak neki, hogy leróhassa adóját, az árva adóját.

S. ha még meggondoljuk azt, hogy a hadiárvaházra adott hazafias áldozatkészségünkkel a mi nagy fópásterünk iránti tisztelet és szeretet adóját rójjuk le, hogy ezzel a jótékonyaságunkkal mintegy némiképpen visszontszolgálatot adunk az ő sok és nagy apos-

toli munkájáért, amellyel tíz éven keresztül kitüntetett bennünket, — úgy akkor egészen ki fog nyílni a erszényünk s hadiárváknak szánt rész teljesen kifolyik belőle a szent hazafias ügyre.

Jusson eszünkbe, hogy a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaházra összegyűlémlő impozáns adománnyal bizonyítványt állítunk ki önmagunkról, amelyet az egész ország kíváncsian les s ennek a bizonyítványnak kitűnőnek kell lenni. A családás keserű lenne másokra nézve, nekünk pedig szégyen.

Háboru.

Prizrend elesett.
A bolgárok rendkívül heves küzdelem után bevonultak Prizrendbe. A zsákmány óriási nagy.

A szerb hadsereg teljes katasztrófája.
Szerb hadsereg már csak a multé, Lőszerek se lehet sok, az utánpótlás szinte lehetetlen, a trón teljesen elpusztult és a menekülőkre máris követik montenegrói földre az üldöző hadseregek. Eddig 502 ágyút vettek el a szerbektől, de ez a szám kétségtelenül emelkedni fog még, találnak még a hegyek között elakadt, vagy elrejtett ágyukat, hiszen minden csata, minden város elfoglalása után napok mlva is találtak elrejtett ágyukat. A foglyok száma is eléri a 130 000-re. Szerbia el van foglalva s ha lesznek harcok odalenn, az már a Montenegro elleni offenzíva lesz s a szerbek üldözése Albániában.

Az orosz harcér.
Az orosz harctéren továbbra is nyugalom uralkodik. Stokholmi távirat szerint Pétervárott nagyon kiterjedt forradalmi mozgalmat fedeztek fel a Putilov-gyárban. A gyár 350 munkását letartóztatták és állítólag 41-et kivégeztek közülük.

Az olasz háboru.
Lényegesebb dolog nem történt az olasz harctéren sem. A csata az Isonzó-fronton még tart. Az olaszok szakadatlanul támadnak — minden erőfeszítésük újabb hiábavalónak bizonyult. A védőcsapatok ellentámaszán megtört minden ellenséges támadás.

VÁROSI KÖZGYÜLÉS.

30 pontos tárgysorozat és szűk körű érdeklődés mellett folyt le hétfőn a novemberi közgyűlés. Egy igen fontos feladat járult rá: az 1914 évi zárszámadás felülvizsgálása. Rendszerint májusban kellett volna elintézni, azonban a háboru, még inkább pedig a felülbíró, bizottság alapos és szakszerű munkája a kapuzárásig kitolta a nagy bírálóit. Bajnok nem baj, sőt elmondhatjuk, hogy a bizottság különösen Diebolla György és Kovács A. Sándor oly kiváló munkát végeztek, Elek Gyula pedig oly alapos és súlyos bírálatban részesítette a számvevőseget, amely után — reméljük — csak javulás következhetik.

Holly Géza dr. egy óras vitát provokált a közéletmezés ügyében. A közgyűlés látható türelmetlenség fogadta végül leszavazta az indítványozót. Általános a hangulat, hogy ott, a közéletmezési bizottságban kell az indítványokat elintézni és nem a forum előtt, a melynek egy sem lehet egyéb teendője, mint hogy a bizottság elé utalja az indítványt. A fórum csak a kritika mezeje, gyümölcsök pedig a bizottságban érnek meg — ha megérnek. Tejes megnyugvással és elégtétellel vette azért tudomásul a közgyűlés, hogy dr. Holly Géza dr. Steiner Jákó kérésére újra vállalta s közéletmezési bizottsági tagságot. Helyes! Holly drnak sok egészséges indítványa ott érvényesülhet s ha kritizálni akar, minden bizonnal többet használhat vele ott, a tettek mezején, mint bárhol másutt.

A közgyűlés végén egy kellemetlen incidens képesítette el a közgyűlést. Nyolc óra felé álkódott már az idő, kevesen hallották, így aztán több jutott egyre-egyre a csodálkozásból. Aztán annyira megelégteltek, hogy a vízvezeték zárszámadásába már bele sem kaptak, hanem azt az egy tárgyat egy másik közgyűlésre halasztották. Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Széchenyi Viktor gróf.
Előadók: a városi tanácsosok.
Jegyzők: Farkas Sándor és Csitáry Emil dr.

Jegyzőkönyvhitelítők: Bíkai Ferenc és Kovács A. Sándor.

A legközelebbi rendes közgyűlés dec. 29-én d. u. 3 órakor lesz. Gröz Aladár indítványát a vízvezeteki díjak ügyében a közgyűlés később fogja tárgyalni.

Tüzelő, cukor.

Holly Géza dr. indítványt terjeszt be, hogy a város szerezzon be a közönség számára tüzelőt és cukrot. Ő ezt már hónapokkal

előbb indítványozta, amikor könynyebben lehetett volna beszerezni, azonban az akkor tett indítványának nem lett meg a kellő fogana. Hiszi, hogy még most is lehet valami előnyt elérni. Kerekes Lajos dr. főjegyző jelzi, hogy a tüzelő szállítást a vagyonhiány okozza. Ha akármennyire iparkodunk is, akkor se vagyunk képesek ebben eredményt elérni. Kénytelenek vagyunk a kereskedőkre hagyatkozni, akik azt állítják, hogy ha nehezegekké közt is, de mégis tudnak annyi tüzelőt szállítani, amennyi a közönség szükségleteire elegendő lesz. Cukrot nagyobb mennyiségben nem lehet beszerezni. Budapest se képes erre. Minden a Magyar Általános Hitelbanktól függ, amely a cukorkereskedelmet a kezé közt tartja s a közönséget hónapról-hónapra elégtit ki. Különböző kontra-rekontra-szubkontra és hirschkontra választok után, a közgyűlés Kerekes Lajos dr. választát tudomásul vette.

Krausz Zsigmond dr. a listárának leszállítást indítványozta. A nullás list dec. 15-ől 86, a főzölizt 68 fillér lesz. Krausz Zsigmond azt óhajtottá, hogy a főzölizt ára 60 fillér legyen, a város így is eleget nyer. Kerekes Lajos dr. főjegyző azonban kifejtette, hogy a városnak bizonyos fizikót kell viselni s ha nem akar az illeten vesztíteni, akkor néhány fillérel biztosítani kell magát. Egyéb-ként a nyereség ugvis a város közönségéé marad más alakban, mivel a közéletmezési bizottság egy fillér hasznot magának nem akar. Ismét különböző kontra-rekontra választok következtek, a melyek után Krausz Zsigmond indítványának 3 szavazata ellen a közgyűlés többsége elfogadta Kerekes Lajos dr. előterjesztését.

A polgármester

jelentésénél Holly dr. megemlítette, hogy a kisbessé gránitbányák 388 ezer koronáért perlik a város a vízvezeték munkálatakból kifolyólag. Ebből a követelésből a város csak 120 ezer koronát tart jogosult követelésnek. A tanács véleménye, hogy itt szakértők, köztük Gelb Adolf mérnök alkalmazása elkerülhetetlenül szükséges.

Vermes Mihály dr. indítványozta, hogy akik a községi kötelekbe fel akarják magukat vétetni, azért bizonyos díjat fizessek, mivel sokszor olyanok is kívánják a felvételt, akik aztán a város terhére lesznek. A közgyűlés ezt az indítványt a decemberi közgyűlésen fogja tárgyalni.

A katonák karácsonyi ajándékára a közgyűlés 100 koronát szavazott meg.

A Lujza-szanaszatórium céljára 500 kockakövet kiutaltak. A Szent György-kórház melletti területet védőerővel jelentette ki a város. Paulusz István bírtokos ezt a határozatot megfellebbezte s a miniszter helyt adott a felebbzésnek. Most a közgyűlés panaszszal él a közigazgatási bíróságnál.

Nagy Zsigmond dr. árvászéki pótúlnöknek választotta meg a közgyűlés, aki rögtön letette az esküt is.

A villanytelep megváltásának ideje Rauscher Béla felszólalása után 1—2 hónapra halasztást szenved, hogy ezen idő alatt az ügyet minél jobban előkészíthessék. Pénzes Imre külön is sürgette a megváltást. Grósz Aladár örömet fejezte ki a fölött, hogy a villanytelepet sarokba szorították. Azelőtt ő volt a macska és mi voltunk az egér, most ő az egér, és mi a macska. Karmoljuk meg!

(Folyt. köv.)

— Ujítás a nő reform-fűzők témán; gyári lerakatot sikerült szerezni most oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csípőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ülésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egyedüli elárulását egész megyére Veres Frigyesnél. Blous-ujdonságok állandó rak táron.

Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház.

Holnap kezdik városunk ügybuzgó, hatalmas hőgyárdája a gyűjtést a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaházra, s a nemes ügy érdekében kérünk mindenkit kivétel nélkül, hogy ezeket a lelkes hőgyeket szívesen fogadják s ki-ki adja át nekik a szegény árva részére szánt adományát. Tartsuk kitüntetésnek, hogy a legszebb háborús célra tőlünk kérnek s legyünk boldogok, hogy adhatunk, hogy jótékonyágunkkal könnyeket törölhetünk le, gyermekeket menthetünk meg. A mi édes hazánknak gyermekeit, ami becületes magyar testvéreink fiait, akikre a hosszú gyilkoló küzdelem után ugyancsak nagy szüksége lesz a szeretett hazának.

A hadiárvaház számára rendezendő gyűjtést a törvényszéki palotában maga dr. Káil Antal törvényszéki elnök vállalta, míg a városházán Ságó Lajos főkapitány fogja végezni. Azesetleg betelő gyűjtőiv helyett új ivet személyes vagy levelező-lapon történő megkérésére szívesen küld Csucs István theol. tanár (szeminárium, II. em.), a bizottság titkára.

A gyűjtés eredményét naponként 2—5 óra között — át lehet adni a helyi akció pénztárosának, Baranyay Lajosnak, (Fejermegyei Napló szerkesztősege, Szent-István tér 1 sz.) vagy pedig a gyűjtés után rendezendő értekezleten számonkérő el. Minden adományt a Fejermegyei Naplóban nyilvánosan nyugtáznak.

Levél a harctérről.

1915. nov. 24. Tábori posta 90.

Mélyentüztelt Szerkesztő ur!

Itt a harctéren állandóan olvasom a „Naplót” s így olvastam Benedek Rezső nov. 29-iki cikkét is. Véletlenül kezembe került a P. H. 21-iki vasárnapi száma is. P. H.-ék Szász Zoltánja „Hísterizmus hangok” címmel valami taktikányt ütött össze, s mint „gondolkodó lény” megállapítja, hogy igenis célszerű a divatos öltözödé. Lám, ha az ember tudni akar valamit, csak a P. H.-hoz forduljon, de a világért sem máshova, mert csak ők gondolkoznak! Nekik a „keserű lélekből felröppenő hamis páthoszu hang” a lövészörök lagyában, vízében küzdő szegény bakák „szürke nyomorúsága” szembeállva az ottani „selyem”, prém-, bárony- és csipketobzódás professzionálisával” csak csabító nótá, melynek nem lehet „bedőlni.” Mert hát mily szerencse, hogy mégis gondolkoznak. Eddig nem is tud-

tam, hogy Szász Zoltán kellett ahhoz, hogy megtudjam.

Uglátszik, azt elfelejtük, hogy ezzel a tehetséggel mások is meg vannak áldva, máskülönbén mi volnánk azok, kik „bedőlünk” kisdéd érveikének, melyeket oly szépen felsorol azoknak okulására, kik nem gondolkoznak.

„A divat, a női fényezés ezer és ezer egyének s családoknak ad kenyeret, e téren való beszűntetésék tehát igen jelentékeny emelnek a munkásrétegek nyomorát.” — Nem akarok most szólni azon divatmunkásokról, kik régen a lövészárkokban vannak, mert azokról gondoskodott már régen a hadvezetés, mielőtt Szász Zoltánt megkérdezte volna. Akik pedig otthon maradtak, — én úgy gondolom — megkapják a megfelelő munkát, meg hát hol maradnak a fölmentett hadseregcsatlak? Különbeft is Szász Zoltán „nagyarányu beszűntésekről” beszél. Már most kérlem, ha a „bárony és csipketobzódást” megszüntetjük, vajjon olyan nagy nagyarányu-e ez? Kik azok, kik ily szűkös viszonyok mellett a divatnak hódolni tudnak? A Lipótváros benszűllöttei. Ez hát a bökker! P. H.-ék hazabeszélnék. Őket nem a mun'ásnép nyomora bántja, mert hát a divaton megsporolt pénzmel meg mindig lehet a munkásnépben segíteni, de azt már csak nem engedhetik, hogy merjen valaki az ellen szólni, hogy Grünbaumné pardon! Gáborné önagsága ne hordjon földig erő „prémes szegélyt” csak azért, hogy X-né hadd pukkadjon meg az irigységtől. Sok ékszerészről hallottam,

TARCA.

Nikita politikál.

Egy augusztusi napon ebéd után beállított Nikita goszpodához a belügyek minisztere s miután ugy ahogy rendberáncigálta ruháját s ingujával az orrát tisztességgel megtörülte, kijelentette, hogy közlendő van az államügyeket illetőleg. A goszpoda éppen ebédutáni sziesztáját tartotta, tehát egy kis csit lezser módon volt öltözve: a bőzseg ládáján ült és csibukozott. — Csizmája volt húzva lábáról és peckesen áldogált a láda mellett. A goszpoda előbb kiverte a hamut csibukjából a belügyminiszter markába, s aztán megadta az előterjesztésre az engedélyt.

A derék kulcsár erre előadta, hogy az időjárás csapnivaló rossz; hol az eső esik, hol meg a nap nem szuperál. A nyár is a végét járja. Itt az ideje tehát, hogy a hadműveleteket újra megkezdjék. A nyáron ugyan szépen unatkozott az udvari gyümölcsösben és konyhakertben alma, körte, szilva, uborka, borsó, fejes saláta, kel- és téli káposzta, no meg krumpli is; de ezt részint a golyósörözőstakok legelték le; részint pedig az utólerhetetlen hadsereg derék ka-

tonái rekvirálták el csak ugy „öt” körmön — hadtápnak.

— Tudom, a kutyafejét — szólt közbe a goszpoda. — Ezt a komisz Zsivánovics szomszédot tegnap is a kertben csiptem, amint a családí szilvaifamát rázta. Noiszzen, megraktam én is. Nem győzőm ki-reperálatni a gyeput.

— Annál inkább kézenfekvő — folytatta a miniszter, — hogy sürgösen gondoskodni kell egy kis félirevalóról, legalább is a legszükségesebből: egy kis ecetbe tett vagy teendő uborkáról meg paprikáról, káposztáról, mert különben elmehetünk Kükutyinba zabot begyezni.

Ekkor a goszpoda a csibukszár csutorájával megvakarta a fültővét és azt mondotta:

— Izenj át a nagyvezérkarért. — Es egybegyűlt a nagyvezérkar, összesen három ember. (Testmagasság darabonkint 199 és fél cm. innét a „nagy” elnevezés.) A vezérkar főnöke Lopovics — békesebb időben udvari kecskepásztor — legelőszőr is azt kívánta, hogy kerítsék elő a vezérkari térképet, mert aszongya térkép nélkül Szvatopluknak se csinál haditervet. Fölnyitották tehát a község ládáját, de abban nem találtak mást, mint egy „pakszást”, két vásott csizmapatkót, egy öreg kalendáriumot,

meg egy régi magyar réz négykrajcáros. Végre is nagy hajóhó után megtalálták a mestergerendán, finom szüzdohány volt beletakarva. Miután a goszpoda ekképen le volt leplezve, kénytelen volt megkínálni a vezérkar tagjait az illatos csemegéből, s azok rá is töltöttek belőle. Lopovics emészen meggyezte, hogy pipaszó mellett jobban jönnek a gondolatok, ezekre pedig most szükség lehet.

— Lássuk hát azt a térképet — szólt fölyenesen a vezérkari főnök. — A térképet kiterítették és megnyugvással konstatalták, hogy azon egészen hiánytalanul megvan — Portugália. Ekkor Lopovics szólásra emelkedett:

— Rajtaütésnél, általában mindennemű műveletknél legalkalmasabb idő a éjszaka. Ezt tapasztalatól tudom. Hadseregünk nem tehetjük ki a télihold gyanus világitásának, mert ez a komisz éjjeli lámpa épen ugy világit a svábáknak, mint nekünk. A támadásra tehát legalkalmasabb a sötét éjszaka. A többi aztán a magyaroktól függ.

A haditerv általános tetszésre talált. A község ládájából elővették a kalendáriumot (mégis csak jó az öreg a háznál) és megnézték, hogy mikorra mond új holdat. Ugy látták, hogy december végére.

Nagyobb biztonság kedvéért elővetésk Cadornát, a négy hónapos olasz jövendőmondót és megnyugvással olvassák, hogy a támadás napjára ő is felhős, sőt ködös időt jelez, helyenkint csapadékkal. No ez nagyszerű. Miután meg másfél kiló puskaport is szereztek, felkészültek teljesen a támadásra. Eljött a kitűzött nap, azaz, hogy éjszaka. Az égen kövér, barna felhők uszálnak. Sötét volt. Minden ugy ment, mint a karikacsapás, ahogy a vezérkari főnök azt előre látta és kitervezte. El is jutottak a magyar előőrök vonalig, mikor a felhők hirtelen megszakadtak és kibukkant közöttük viгыorogva az árnyék teli hold. A magyar baka elhujjantotta magát.

— Gyerekek, gyűnnek a smuglerok. — Noiszzen lett erre lövöldözés. Lopovics nem tehetett egyebet, mint hogy megszakította az érintkezést az ellenséggel, már mint velünk. A goszpoda se tehetett mást, mint hogy fültövön vágta Lopovicsot. A derék kecskepásztor azonban áthárította szépen a felelősséget a kalandáriumra. Állítólag ez utóbbi haditörvényzék előlították, de a vizsgálatnál kiderült, hogy ez sem hibás, mert az 1908-ik szókó esztendőre készült.

Hát így esett a nagy eset.

SOVEGJARTO vaszonaruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damasztból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebendők. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott átalak.

Pénteken és szombaton
AZ APOLLÓBAN
új kinemaszkeccs

SZALKAY LAJOS és SÁRIKA és BÁTHORY BÉLA felléptével
A Sabin nők elrablása.
Bohózatos moziszeccs énekkel és tánccal.

hogy a legjobb üzletet a háború alatt csinálták, persze csak azért, mert „a nő tetszési vágya egy ép olyan természetes, mélyen a lélekben gyökerező hajlam, mint a gyermek futkározási vágya.” Köszönöm a felvilágosítást. Eszerint a nő azért van, hogy a „hozzáfáztó testet minél szebbé, színesebbé tegye. Eddig azt hittük, hogy a nő élet és munkatársa a férfinak, és lám, mennyire tévedtünk, csak most tudjuk, mióta Szász Zoltántól tanultunk gondolkodni. A nő szóval csak játék, csécsbeccs, akinek csak a külső színe számít van meg az értéke. Ezt nem tudtuk eddig.

De mi lesz a jövő nemzedékkel? Most, mikor anyri ember pusztul el, a P. H. szerint kötelessége a nőnek hódítani, tetszeni, mert hát „az életnek, születésnek ezen elemunkfálatai” jogosan működnek fokozottabb buzgalommal, szükség van új életet sarjadzására. Hát szép, szép, de szeretném tudni, mit szólna hozzá az a mérnök, ügyvéd, hivatalnok, vagy éppen maga Szász Zoltán, — ha „untauglich” nem volna — ha hallana, vagy megtudná, hogy míg ő itt fárad, küzd, egészségét vagy életeit áldozza a hazáért, otthon felesége, vagy nővere „fokozott buzgalommal mőkődik az új élet sarjadzásán?” Azt hiszem kissé félre-tenné annyira hangoztatott érveit és elveit.

Persze a „vérbeli pesszimisták” a sok „beteg lélek” örömét leli mások szenvedésében, úgyé kerem az már nagy szenvedés, ha a di-vatnak nem hódolhatunk?

Azt bizony elfelejtették. Sz. Z. urtól* megkérdezní jogos-e, nem jogos-e ez ellen felszólalni, pedig csak egyedül ő illetékes azt megállapítani! Egy szocialista szellemű higgadt hang a fényűzést mint az uralkodó osztály egy ellen-szenves kinövését ócsárolhatja — Ezt nagy kegyesen meg is engedí, de azt már elfelejti, hogy a „nagyvárosban” kik azok, kiknél eme ellenszenves kinövés talál-ható. Azt mondanom sem kell, hogy a „higgadt hang” alatt kiket ért. Azoknak van joguk, mert per-se: „Holló a hollónak nem vájja ki a szemét”. Ok nem fognak Li-pótvárosról beszélni, hanem sán-dá, szammel a mások házatját kéml-lik.

De nem folytatom, különben vége-hossza nem volna, sokat le-hetne még erről beszélni. Csak még annyit, hogy ha ilyen cikket olvasok, mindig az egyszeri sza-badkőműves agitátor jut eszembe, ki egyetlen leányát apácákhoz adta neveidőntézte. Mikor a fő-nöknő kérdi: „Uram, ön nekünk annyira ellenségnék, s szabadgon-dolkodó, felvilágosodott ember létere hozzánk adja leányát? Hát nem fél, hogy elbűntjük?”

— „Ja tiszteendő nővér, én azt csak hirdetem, de nem aka-tom, hogy leányom is olyan le-

gyen.” — Másnap pedig megint csak megjelent tőle cikk a „bu-tító apácákról”. Szóval: az üz-let: üzlet!

L. A. kadett. I. R. 69.

Új sanatorium Székesfehérvárott.

Dr. Paizs Ödön a Szent György kórház kiváló sebész főorvosa egy igazán nagyfon-tosságú egészségügyi intéz-mény létesítésére határozta el magát. A nagytudású főor-vos saját költségén egy mo-dern sanatoriumot szándéko-zik építeni Székesfehérvárott, s a tervét, mint halljuk, a leg-rövidebb idő alatt óhajta k-e-resztülni vinni. A sanatorium a Zichy-liget keleti oldalán épülne. A vásártéri telektulaj-donosoktól dr. Paizs mintegy 600 négyzetölnyi területet vásárolt meg s az építkezést már a tavasszal kezdetével megkezdik, hogy a nyárra a sanatorium teljesen készen le-gyen.

Mindenesetre a város a leg-nagyobb örömmel veszi tudom-sul az új sanatorium ter-vét, mert egy áldásos köz-egészségügyi intézménnyel Szé-kesfehérvár gazdagodni fog.

HIREK.

— **Katonai szemle.** Gróf Marenzi gyalogsági tábornok budapesti katonai parancsnok, dr. Guthertz Jenő cs. és kir. törzservos, kórházparancsnok kíséretében meglátogatta, a hely-beli tartalékkórház több csoport-ját és a barakkórházat. — A betegeket úgy az orvosi keze-lésről, mint az ellátásról beha-tóan kikérdezte és a kórházak-nak a modern orvosi tudomá-nyoknak megfelelő berendezése, az ügymenet mintaszerűsége, a betegek orvosi kezelése és el-látása felett dr. Guthertz Jenő cs. és kir. törzservosnak legtel-jesebb megelégedését és elis-merését fejezte ki.

— **Bizottsági tagválasztás.** Tóth Aladár városi bizottsági tag halálával megüresedett vá-rosi bizottsági tag állásra a belvárosban Gerő Jakabot je-lölték. A választás folyó hó 24 én lesz.

— **Új ügyész.** Dr. Kövess Emil királyi ügyész Szombát-helyről Székesfehérvárra helye-ztetett át.

— **Katonai kitüntetések.** Az ellenség előtt elesett Götz Ádám 17. honvédgyalogezredbeli tart. zászlós. Sipos Sándor és Hor-váth Pál 17. honvédgyalogez-redbeli honvédek az I. osztályu ezüst vitézségi érmet kapták. Kallós József 17. honvédgyalog-ezredbeli szakaszvezető és Ko-váts Antal 17. honvédgyalog-ezredbeli honvédek a II. osztá-lyu vitézségi érmet kapták. Ke-lemen Andor 17. honv. gyalog-ezredbeli tart. zászlós és Zimmer János 17. honvédgyalogezred-belí honvéd a bronz vitézségi érmet kapták.

— **Katonai előléptetések.** Koro-nafi László, Fáj Henrik 17. népfelkelő őrmesterek népfel-kező zászlósokká, Weinmann Jenő 17. népf. mérnök, népf. hadnaggyá neveztettek ki.

— **Pénzüntézetek** országos egyesülete Wertheim Pál vá-lasztmányi tagul választotta meg.

— **A részvét.** Újabban a kö-vetkezők fejezték ki részvétüket a Fejérmegyei Naplónak:

Fejérmegyei Napló tekintetes Szerkesztőségének

Székesfehérvár.

Fogadják az általam is igen tisztelt és nagybecsült tagtársuk-nak — szeretett hazánk védelmé-ben ért hősi halála felett érző — őszinte szivemből eredő legmé-lyebb részvétem nyilvánítását.

Kiváló tisztelettel

Báró Mandorff Géza országgyűlési képviselő.

A Fejérmegyei Napló tekintetes Szerkesztőségének

Helyben.

Ij. Major Mihály hadapródnak, becses lapjuk volt szerkesztőjének hősi haláláról szóló gyászjelent-süket mély sajnálkozással vettük s elvesztés fölötti fájdalomkubban ószintén osztoztuk. Az elhunytban mi egyleti tagot veszítettünk s mint ügyes, szorgalmas, tőrekvő embert nagyon becsültünk.

Teljes tisztelettel

Székesfehérvári

Kölcshóns Népsegélyző Egyesület

— **Mise a katonáknér.** A felső-városi új templom első hetében a legkedvesebb kötelességet rótták le a hivek, a mikor a harcban elesett fiainkért bemutatták a szent áldo-zatot. Az Ur, a hivek gyönyörü-sége telik a fölékesített új tem-plomban, bizonyára kedvesen veszi azt az áldozatot a testvereikért, fiukért és jóbarátokért, a kik még sóhajtással mondtak búcsut a régi templomnak, mikor a lábuk utol-jára érte a küszöböt:

— **Viszondlátjuk-e még valaha?** Nem látják viszont, csak onnán felülről. Véres, összeroncsolt tes-tükből, fehérlo csonjtáik közül el-szállt a lélek egy másik világba, el-vitte magával a honfai fájdalom egyreccsapó lángjait, elvitte a hozzá-

tartozók fájdalmát, keserű nehéz könnyeit és elviszl most az imad-ság-fohászeit is. Ismeretlen régiók-ban összetalálkoznak

a túlvilágban is élő lélek s az imádkozó testvér fohász. Krisztus keresztáldozatának megismétlődésé-nél, a szentmisénél, a szerető Isten lábainál ott imádkozik az anya, a hitves, a jegyes s a lelkek összeja-lálkoznak, átölelik egymást, úgy mint régen, talán jobban, tisztábban, belsőségesebben.

Ó mily csodálatos ez a vigasz-lalás, a szeretet ki nem alvása, az örökkévalóságban való folyta-tása,

A szentmise sokan megjelenék és mély meghatottsággal vettek részt a titokzatos szentmise ke-gyelmében s hallgatták azokat a gyönyörű alkalmi énekeket, ame-lyeket Kammel József kántor oly szívreható áhítattal énekelt.

— **A szegény gyermekek** részére dr. Riffer Géza új ruhát küldött a Fejérmegyei Naplóhoz, Szabó Gyu-lánó és Horváth András tábóri pos-tás a harctérről 2—2 koronát. Balog Dusi 3 darab, N. N. 5 darab ruhát küldött, H. K. 5 Ribianzky Miklóská 10—10 koronát. A hálás köszönettel vett adom-nyokból öt családot mind-megsegítettünk ruhával, két-medig pénzzadományval.

— **A tudóvész ellen védekező** egyesület tegnap tartotta gyűlését. Széchenyi Viktor gróf főispán e-nöklete alatt: Kovács A. Sándor titkár, az egyesület évi jelentését mutatta be a gyűlésnek. Alelnök kökne dr. Löwy Károlynét és Kenessey Kálmánét választották meg.

Legközelebb
az Apollóban
Brúdy Sándor mester műve
LYON LEA.
Eredeti zenéjével.

APOLLO
MAGYAR ÉS SZENTMISÉI

Szerdán és csütörtökön,
december hó 1-én és 2-án:
MANYA
A TÖRÖK LEÁNY.
Izgalmas exotikus-dráma 4 felv.
Frinime, (term.-u.) Muki mint
mentőangyal, (humor.) Kalandos
esküvő, (humoros.)
Előadások este 6 és 9 órakor.

— Tamás Viktor, lapunk kitűnő munkatársa egész sereg levelet juttat azokhoz, akik őt szeretik. Ugy látszik, ott a hadicenzúra alaposan megvizsgálja a leveleket s aztán garmadába eresztí őket utjára. Tamás Viktor arról értesít, ott valahol a Vezuv kőnyékén vannak, gyönyörű időben, amely hasonlít a mi júniusunkéhoz, tőlük napjaikat. Az olaszok udvariasak, amit abból is láthatunk, hogy a templomjárás is meg van engedve s amint Tamás Viktor írja, ő mindnapl aldozik is.

— Kiflított győzzerkülönlegességek. A belügyminiszter a Sáfé névvél jelölt készítményeket, továbbá Elsa fluid, Elsa pirula, a Kola passzilla (Kola Dultz), a Renascin, Vissnervin, a Thierry balzsam és a Thierry centifolia kenőcs árusítását megtiltotta, illetve a készítő cégektől a forgalmi engedélyt visszavonta.

— Nyilatkozat. A Fejérmegyei Napló folyó évi szept. 4-én „Mammon — válassz” című cikkemet teljes jóhiszeműséggel s egyedül a közérdek szempontjából írtam. Senkit, tehát a Hadsegélyző Bizottságot sem akartam bárki személyében sérteni. Ezen kitétel: „az élelmiszerek olyan spájzokba és padlásokra kerültek, ahova szánva nem voltak” — nem azt jelent, hogy bárki valamit jogtalanul sajtóított volna el s ösztönén sajnálom, ha valaki szavainnak ilyen értelemtulajdonított volna. Szívesen tudomásul vettem Széchenyi Viktor gróf főispán elnökele alatt eljárt bizottság azon megállapítását, hogy midőn az élelmiszerek egy részét eladták, a bizottságnak erre felhatalmazása volt, s az eladás célszerű és szükséges volt.

Egyéb, a cikkben előforduló kitételek, valamint ezen későbbi kitétel: „a visszaélések miatt vizsgálat is volt, — nem vonatkoznak a Hadsegélyző Bizottságra.

Amennyiben a Hadsegélyző Bizottság iránt nyilatkozataim és cikkeim által a közönségbe bizalmatlanságot keltem volna, ami nem volt szándékomban, ösztönén sajnálom.

Székesfehérvár, 1915. nov. 20.

Bilkei Ferenc.

— Kapunyitás a városi színházban. Fodor Oszkár színgazgató kitűnően szervezett társulattal december 8-án kezd meg a téli szezon Székesfehérváron. Az új színgazgató kvalitásairól és jó erkölből álló társulatáról a város közönsége előnyösen van informálva, innen magyarázható, hogy a háború dacára meglehetősen érdeklődés nyilvánul a szezon iránt. Fodor Oszkárnak teljes erővel azon kell lennie, hogy a beléje helyezett reményeknek teljes mértékben meg is feleljen. Első és legfontosabb kötelessége a direktornak, hogy a multnak malacságait, trágárságait, piros színlejtait teljesen száműzze, és emiatt ne forduljon elő többé panács. Fodor ezt meg is ígérte és nincs okunk kételkedni az ígéréteben. A szezon első hetének műsora a következő lesz: December 8-án Sybill, amelyben a következők lépnek fel: Albert Bözsi, Tersanzky Víki, Révész Bözsi subrettek. Krámer Jenő, Falusi István, Varga Béla, Pár Miklós operettszínezők. December 9-én: Lengyelvér, 10-én: Liliom, 11-én: Tiszavirág, 12-én délután: Nebántsvirág, este Tiszavirág, 13-án: Cigányprimás, 14-én: Mándarin.

— A zsir maximális árai. Végre a sok port felvert zsirügben is történt kormányintézkedés. Mint minden élelmiszerügben, ugy ebben is eső után jött a köpenyeg, de azért többet ér a semminél. A kormányintézkedés szerint a zsirnak nagyban való árusításával a maximális árak a következők:

December 16-tól Január 15-ig olvasztott disznózsir 7 00 K, Háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsir 6 80 K, friss nyers szalonna 6 20 K.

1916. Január 16-tól február 15-ig olvasztott disznózsir 6 20 K, Háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsir 6 10 K, Friss nyers szalonna 5 90 K.

Február 16-tól március 15-ig Olvasztott disznózsir 6 00 K, Háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsir 5 60 K. Friss nyers szalonna 5 40 K.

1916. március 16. napja után Olvasztott disznózsir 5 50 K, Háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsir 5 10 K. Friss nyers szalonna 4 90 K.

— A déli vasút címére küldöm igaztisztelettel szerkesztő ur az alábbi levelemet. Nagyon megharagudtam a déli vasutra, szeretném megharapni, kiharapni, megrázni, kirázni, felrázni. Neki köszönhetem, hogy jól lehet reggel nyolc óra van még csak, s már a hetedik zsebkendőnél ülök. Az orrom egy vérbeli alkoholisták orrát is lefőz. Ely infenzás, náthás vagyok, hogy a náthaversenyen feltűn az első díjat nyerem el. S mindennek a déli vasut az oka, mert vasárnap hejnalban fűtetlen volt a váróterme, s a budapesti személyvonat megérkezéseig a szokásos másfélórás késési időt ebben kellett átáldoznom. A boldogság kissé fellemegettette megembe-redett tagjaimat, no legalább a vonatban majd rendbejövök, vizsgálom magam. Felszállok a vonatra, csodák csodájára kivételesen kaptem helyet, de a kupé hőmérséklete mellett a jégbetűtött pezsgő is elbujhatnék. Végem van; sóhajtottam tel, mire felriadt álmaiból a szemben fekvő utitársam, s villámgyorsan bemutatkozik: Dr. medicinae Meleg vagyok mondja hadarva. Talán egy kis szélhűdés? S a következő pillanatban már fűle a mellemem hallgatózik. Végre megértettük egymást, s az én Meleg utitársam tovább horkolt. Mire Budapestre értem, lábaim lefagytak, pedig nem hadseregszállító voltam a cipőmet és a téli kabátomat. Most pedig, igen tisztelt szerkesztő ur, két dunna és három paplan alatt, 10 drb. aspirinnal, 5 csésze teával a gyomromban, szídom a déli vasutat. Ráadásul a szobaleányom meg azzal beszant, hogy a sok zsebkendő őt koránál megnövelte a mosodaszámítá-mat. Adjon helyet igen tisztelt szerkesztő ur becses lapjában soraimnak, hogy a jövőben jobban vigyázzon a déli vasut az én egészségemre, amikor oly drágán megfizert jegy ellenében arra a könynyelműsögre határozom el magamat, hogy a várótermébe beme-gyek, s vasutján utazom, Tisztelettel dr. Hideg Kupé.

— Megszökött hadifoglyok. Kerosz András, Romanov Nikolaj orosz hadifoglyok, akik Füle köz-séghez tartozó Sándorka-majorban voltak alkalmazva, megszökötek, illetve nem találta hazra, mert a kelleténél jobban felöltöztek a garatra, s eltévesztették az utat. Székesfehérvárra vetődtek, itt tiltelték le őket.

— Kérelem. Három kicsi gyerek könyörög nálam cipőért. Hetek óta nem tudnak kimenni az utcára, iskolába, mert nincs lábéljük. A jó embereket kérem, legyenek szívesek a nélkülözhető cipőket 5-10 éves gyermekek számára hozzám küldeni. Bilkei Ferenc.

— Huszonkét fia van a háborúban. A német apák közül Eglinski Ferdinand, a Rügen szigetén lévő Ahibeck fürdőhely egyik szabómestere adta a legtöbb fiát a háborúnak. Eglinskiner, mint egy berlini lapban olvassuk 32 gyermeke van és ezek közül 22 fia harcol a háboruban különböző frontokon. Eddig a 22 fia közül egyik sem sebesült, vagy betegedett meg.

— Megdrágul a szivar és a cigareta. A vékony cigaretták és a vastag szivarok kftedvelő bizonyára szomorúan fogják tudomásul venni a hirt, hogy a dohány után januárban drágább lesz a szivar és a cigareta is. A pénzügyi kormány az általános nagy drágaság, a papír az anyag és különösen a munkakerő drágulása folytán, elkerülhetetlennek tartja ezt az áremelést. Ertesülésünk szerint a cigaretták és a szivarok árát negyven százalékkal fogják emelni. A cigaretták és a szivarok általános áremelése utoljára két évvel ezelőtt történt. Akkor sokan azt hitték, hogy a cigareta és a szivar árának fölemelése közökenteni fogja a fogyasztást: ez azonban nem következett be, sőt azóta némely gyártmánynál még emelkedett is a fogyasztást. Október elsején tudvalevően a dohányjövődéki igazgatóság fölemelte a finom vágású cigareta- és pipadohány árát. Már akkor előrelátható volt, hogy a dohány megdrágítását a sodrott cigaretták és szivarok árának emelése is követni fogja. Az áremelés kétségtelenül jelentékeny összeggel fogja növelni a dohányjövődék bevételeit, ha első időben lesz is csekély csökkenés a fogyasztásban.

— December 1-től kezdve az összes raktaeron levő női és leányka kabátokat, valamint szőrmegarnitúrákat teljesen saját árban árusítja Keresztes Zsigmond cég, Belpiac.

Olcso szörmevásár van Knavozitzky Béla divatruházában. Telefon 163. árak a kirakatan.

— Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszser a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Robert, Magyar Korona gyógyszertárában, Székesfehérvár, Városházter.

MIJELI KÁVÉBEHÓZATAL SZÉKESFEHÉRVÁR (BÁRÁTOROK ÉPÜLETE) ::

Pörkölt kávékeverékei utolérhetően! Saját villamos kávénapypörköldel! Telefon 250.

LEGDIVATOSABB

lányka és női filz és bársony kalapformák.

tollak, virágok és mindenemű díszek.

Nagy választék szörmegarnitúrákban.

Bőrcomodé és sárcipők. Katonai felszerelés kapható

Kováts Antalnál

Székesfehérvár. Városházter.

SZÍNHÁZ.

Manya a török leány. (Dráma 4 felvonásban. Az Apolló hódonságy.) Keleti, dusszintú, távoli szépségekkel átitatott forró cselekmény a „Manya egy török leány” meséje. Egy török leány, akit egy festő Berlinbe visz s a leányt megmenti egy kalandortól. E pár szavon át vezet a sokrétű történet, amelynek során mindent látunk, ami érdekes és különleges, s ami művészi bonyolított. E nagyszabású drámát kitűnő pótműsor, közbe a legújabb olasz harctéri felvételek egészítik ki. A hely-árak rendesek.

Nyilvános köszönet.

Kávéházam átadása alkalmával nem málaszthatom el az igen tisztelt vendégeimnek és ismerőseimnek jóakaratu támogatásukért köszönetemet kifejezni.

Tisztelettel:

Haas Lajos
a Mádor-kávéház
volt tulajdonosa.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szerdán és csütörtökön

december hó 1 és 2-án:

Kizárólagos joggal.

A zsidó színű: odalom gyöngye

Hebron leánya

Ghetto dráma megrázó jelenetekkel

Remek kiegészítő pótműsor.

MOSZKVA TITKA.

A legerősebb detektiv-dráma.

APRÓHIRDETESEK.

Laprusítók utcai eladásra jó fizetéssel felvétetnek. — Mint melléktoglalkozás üzheto.

Intelligens, kézimunkában urhölgyek kellemes otthoni foglalkozással állandó jövedelemforrást szerzhethetnek (dec. 2-től kezdve): hangsulyozhatom, hogy teljesen dískréta-uzon. Személyes tudakozás Megye-ház-utca 11. szám alatt. L-ré T. M.-nél.

Kiszolgáló kisasszonyok felvétetnek. Ajánlatok irásban Knavozitzky divatruházában.

Egy buzafölöd esetleg két részben is kiadó. Bővebbet Felsőkirálysor 6. szám.